

**Osem rokov neustálej bolestí skončilo
pre kanadského zubára, ktoré bol pozehnany medailov,
ktorú pbozkala Panna Mária v Garabandále.**

OBNOVENY ZIVOT

Michal Rozeluk, D.D.S.

Teraz doplnené po vyse 8 rokoch.

Rok 1986 sa zacal pre mna a pre moju rodinu ako velky. Moja cinnost ako zubára bola velmi úspešná. Nase dve deti, desatrocna Natalka a sest rocný Andrej, sa v skole velmi dobre učili. Zaujímal som sa o kazdy mozny sport, ktorý môzete spomenút: hokej, baseball, tenis, skvas, badminton, plávanie, vodné lyzovanie, golf.

Letnymi vecerami sme si s detmi hádzali loptu. Ako kanadsky president Ukrajinskej Mládežnickej Organizácie som tam zvykol brigádnici. Helena, moja manzelka, učila na ciastocny úvázok v ukrajinskej skole a vozila deti na rozlicné hudobné a sportové krúzky. Spolu s Helenou sme sa práve stali clenmi spevokolu, ktorý sa práve chystal toho marca na svoju premiéru s novym dirigentom. Jednym slovom, boli sme posperujúcou, aktívnu a stastnou rodinou.

19. februára 1986 som ako obycajne som isiel na nácvik speváckeho zboru. Helena sa necítila velmi dobre a tak nebola ten večer so mnou. Ked som sa autom vracał domov, na jednej križovatke som zastavil., aby som odbocil dolava. V spätnom zrkadle som videl ako sa dva reflektory objavili spoza zatačky a rútili sa velkou rychlosťou. Poslednú vec, ktorú pamätám, boli tie dva reflektory takmer na mne. Dodnes nepamätám, ako som vysiel z auta, ale co pamätám je to, že som stal vonku opierajúc sa o kapotu auta, ktoré následkom zrázky bolo odvrhnuté na druhý koniec križovatky. Cítil som sa velmi slabý a chory. Za chvílu prispiel na miesto policajt a obvinil dmhého vodica z bezohladnej jazdy. Na rohu križovatky bola ambulancia, ale ani účastníci ani policajt nepomysleli na to.. aby ma vzali do nemocnice. Nechali ma prostre odísť domov v mojom vlastnom aute.

Podarilo sa mi tej noci akosi dôjst spät domov, ale nasledujúce ráno ma to poriadne zasiahlo. Nemohol som sa pohnúť. Mal som strasne bolesti v hlave, krku, ramenach a chrbte. Musel som v ten den zrusiť mojich pacientov a isiel som k svojmu lekárovi. Tak sa zacala nekonečná *osemročná procesia návstev lekárov, právnikov, terapeutov, chiropäktikov, specialistov, rentgenov, dokonca i psychiatristov, na vysetrenia a rozlicné procedúry*, z ktorých ziadna nebola dlho účinná, ak vôbec bola. Mal som zlú reakciu na väčsinu predpísanych liekov a nemohol som ich pouzívať. Jediné, co mi zostało na utísenie bolesti, bol Tylenol-3, ktorý nemal na mna ziadne negatívne účinky. Ako hodinky za osem rokov Helena kazuď tri tyzdne obnovovala môj recept na 100 Tylenolov. Co povedali lekári? Mal som trvalo poskodený krk a celust (TMJ). V skutočnosti sa nic nedalo robiť.

Mohol som uz len očakávať vzrastajúcu artritídu v krku a hore v chrbte a dôchodok za päť rokov ako následok vzrastajúcej neschopnosti.

INY SPÔSOB ZIVOTA

Po nehode som bol v neustálej bolesti sedem dní v týždni. Tylenol-3 pomohol len aby sa to dalo znásat, ale ani to nie vzdy. Casto prisli periódy ukrutnej bolesti, ktorá trvala 40 hodín, ktorú nemohol zvládnut ziadny liek na útísenie bolesti. Vtedy som musel lezat rovno na chrbte na podlahe, neschopný sa pohnúť, neschopný jest. Casto som od bolesti zvracal.

Bol som tiež krácajúcim barometrom schopným cítiť zmeny pocasia 48 hodín dopredu, lepsie nez tí, co predpovedajú pocasie. Radsej by som nechcel pamätať dva dni, ktoré predchádzali tomádo, ktoré jedného roka zasiahlo komunitu nedaleko nášho mesta.

Bolo po radostí, ktorú som mával, keď som sa účastnil stretnutí mládeže. Účastnil som sa ich, lebo som tam nutne musel byť, ale cas kurzu som strávil leziac na podlahe. Bolo to proste veľmi bolestivé len sa zobudit každé ráno a pokúsiť sa zodvihnuť deti. Cudovali sa, preto som na nich bol vzdy zlostný. Bol som nervózny a hovoril som im, aby ma nechali samého.

Nás spoločensky život sa scvrkol takmer na nic a pocas tých rokov sme museli zmysliť tolké pozvania a prísluby, že sme stratili pomem vela priateľov. V úrade som nemohol dobre robiť. Bojoval som so svojou bolestou. Velakrát ma musel niekto z úradu odviesť domov, lebo sám som nebol schopný. V priebehu siedmich týždňov od nehody obidvaja z mojich zamestnancov odišli pre stres zo situácie. Helena musela zastúpiť jednu z nich, dokial sme nasli niekoho iného na náhradu asistentky. Dakujem Bohu, že väčšina mojich pacientov chápala môj problém a nevadilo im veľmi, keď som musel zrusiť dohodnuté stretnutie, niekedy len krátko pred tým. Stávalo sa to po nehode tak casto, že niektorí pacienti volali prv nez odišli z domu, aby sa presvedčili, že som este tam. V čase medzi februárom 1986 a aprílom 1994 som týždenne vynechal pol az dva a pol pracovného dna. Císla mám zdokumentované. A netreba vela, aby bolo jasné, ako to ovplyvnilo našu finančnú situáciu. Vdaka Bohu, že som vtedy nestratil úplne svoje zamestnanie a že Boh na nás dohliadal, keď sme na tom boli najhorsie.

Následkom toho som upadol do strasného stavu depresie. Pomocou mi bola len moja rodina (moja manželka Helena, moja matka Irena a môj brat Jerry). Velakrát som ziadal svoju zenu Hélenu, aby vzala sekeru a udrela ma po hlave alebo krku a vyslobodila ma z tej mizérie. A naozaj to bola mizéria, lebo keď som bol v úplnej agónii, nikto sa ku mne nemohol ozvat, alebo nejak ináč mi pomôcť.

Ako prípadok k problémom, ktoré mi to spôsobovalo v ambulancii, musel som sa vzdáť vsetkej svojej ochotníckej práce. Stiahol som sa do seba. **Zivot nemal cenu.**

MENIACI SA POSTOJ

V tom čase som nebol veľmi pobozným, ale zistil som, že sa mením. Bolo to predovšetkym kvôli fantastickej podpore, ktorej sa mi dostávalo od zbožných osôb, mojej manželky Hely a matky. Prichytil som sa zrazu, že sa v noci modlím. Zacial som čítať Sväté Písma a prisľúbil som Bohu, že ju budem čítať každú noc do konca svojho života. **Neboli pritom ziadne podmienky.**

Modlil som sa najmä za svoju matku, ktorú som vrelo miloval a u ktorej sa niekedy v tom čase zistila rakovina. A zakial som sa ja modlil za nu, ona sa neprestajne modlila, aby Boh mne pomohol.

Bolo to kvôli mojej matke, že Helena aj sme isli do Garabandálu. Zila naozaj svoju viem obetovaním väčsiny svojho casu Cirkvi a zenskej lige. Varila a piekla chormy a navstevovala ich hoci sa sama necítila

dobre. Casto chodila so zenskou lÍgou na tyzdenné duchovné cvicenia.

Ked sa rozlicné procedúry liecenia rakoviny ukázali neefektívne a lekári vyhlásili., ze nic sa viac nedá robit, zmierila sa s touto skutočnosťou. Bolo to v lete roku 1993 a Helena a ja sme sa rozhodli, že možno pút by bola pre nu dobrá. Vedel som, že by isla na nábozenskú pút, ale nie sama. Nuz som jej povedal, že plánujeme íst na pút do Garabandálu a prislúbil som jej, že pôjdeme vsetci spolu. Bola mimoriadne natesená a dúfala, že bude este tolko zit, aby tú cestu urobila.

Pocas septembra a októbra 1993 sajej stav vsak rapidne zhorsil. Ked som sa modlil, prosil som Boha, že ak ju chce zobrať, je to Jeho vôle. A vziatju, to urobil 14. novembra 1993. Ja som bol samozrejme velmi smutny, ale zároveň aj stastny kvôli nej - ale chybala mi. Úplne som zabudol na nasu navrhnutú návstevu Garabandálu.

CESTA

Krátka po novom roku a nasich ukrajinskych vianociach som cítil, že ma nieco trápi. Pamätaľ som, že som prislúbil svojej matke, že pôjdem do Garabandálu a táto myslienka ma zozierala. Povedal som to Helena a tak sme sa rozhodli, že sa pripojíme k púti *Pracovníkov Panny Márie z Vrchu Karmel* do *Garabandálu* pocas svätého tyzdnia a Velkej Noci.

Mali sme letiet z Toronto do New Yorku, kde sme sa mali stretnúť s ostatnou skupinou. Ale prv, nez sme odišli, nehovoril som, že pôjdem do Garabandálu, ale iba do Spanskej. Dokonca aj na ceste do New Yorku som nerestajne hovoril Helene, že neviem, preto tam idem. Nebol som veľmi pobozny. Nebol som typ osoby chodiacej s Bibliou v rukách alebo clovekom, co sa vzdy modlí. Poznamenal som Helene, že tam budeme najmladsí a doniesol som si so sebou dokonca aj novelu o spionoch, aby som ju cítal, keď sa budem nudit. Clovece, ale som sa zmylil o ludoch, ktorí tam isli! Táto cesta bola najlepsou vecou, ktorú som kedy urobil vo svojom zivote. **Zachránila moje zdravie, môj rodinny zivot, moje manzelstvo, moju kariéru, a coje najdôlezitejsie, moju dusu.**

Na letisku v New Yorku Helena a ja sme okamzite rozoznali Joey a Marilynn Lomangino (cítaj Dzoui Lomandzino), pretože sme z nich videli množstvo fotiek. Rosemarie Melencuk, nás sprievodca, nás pred nimi privítala, ale hanbili sme sa prihovorit sa k Joeymu. Predsa, boli sme dojatí, že bol medzi pútnikmi.

Stastne sme sa dostali do dedinky San Sebastian de *Garabandal*, a bolo to presne také, ako sme si predstavovali, ticho, spokojnosť, malebné, domáce. Cítili sme sa tam veľmi dobre, avšak moja bolest bola so mnou. Mal som svoje lieky a bral som Tylenol-3 ako nacasovany.

Ked sme uz boli v dedine, oznámili, že nasledujúci den po obede bude mať Joey príhovor o svojich skúsenostíach v dedinskom kostole. Samozrejme, že Helena ajá sme tam plánovali byť.

Po príhovore Joeya sme sa vsetci postavili do radu uctiť si *jeho madailku* (pobozkanú Pannou Máriou v Garabandále). Cítil som sa ako obyčajne, bolest v krku, ramenach a sánke. Ale keď som pobozkal Joeyho medailku, - bolo to, **nemôzem to vysvetliť do dnesného dna**, - bolo to akoby vsetky moja energia sa prostre vyparila z môjho tela dole cez nohy. Este aj dnes si pamätam ten pocit. Sotva som mohol stáť a padol by som, keby som sa nedrzal lavíc. Helena klacala v modlitbe, keď som sa vrátil na nase miesto, ale ja som nemal sily, nuz som tam len sedel. Pomalicky sa mi vracala sila a vtedy som si mohol klaknúť a modlit sa.

Bolest tu vzdy bola. Nikdy predtym som v zivote nezazil podobny pocit. Myslel som si, ze to bol mozno vydychany vzduch, alebo ze som bol prílis unaveny. Nebol to bezny pocit ako na odpadnutie. Bob House, jeden z clenov púte, o niekolko dní spozoroval na mne nieco, mozno vyraz bolesti alebo spôsob ako som krácal a prihovoril sa k nám. Porozprávali sme sa a spomenul som mu moju nehodu a následnú chronickú bolest. Bob navrhol, aby som poziadal Joeyho., aby mi polozil medailu na krk, ale povedal som mu, ze som neprisiel preto do [Garabandálu](#). Prisiel som kvôli svojej matke, aby som splnil slub, ktorý som jej dal, ze sa za nu pomodlím. Povedal som mu, ze ak sa cokolvek má stat, stane sa aj tak, ale nebudem za seba prosit.

Velky Piatok bol chladny a pochmúmy den, ktorý zosilnil moje utrpenia. Biela Sobota bola este horsia. Bral som Tylenol-3 kazdé tri hodiny, len aby som sa mohol pohybovat. Vecer sa situácia stala akútnej. Nespal som celú noc.

Vcasráno na velkonocnú nedelu, 3. apríla, som nebol schopny vstat a pripojiť sa k ruzencovej procesii cez ulice dediny. Bolest bola taká prudká, že som nemohol ani hlavu zodvihnuť, ked dedincania prechádzali okolo domu, kde sme boli ubytovaní, spievajúc ruzenec. Ked som si zobraľ este tri Tylenoly-3, akosi sme boli neskorsie schopní zúcastniť sa na Sv. Omsi slúzenej otcom Tomásom Blessinom, duchovnym otcom túry. Den sa vliekol, az ked som o 18:00 konecne vzal svoje dve posledné Tylenoly.

UZDRAVENIE

0 ôsmej sme isli na veceru. Nechcelo sa mi velmi jest, ale Helena naliehala, aby som isiel. Ked sme vosli do restaurácie, ktorú mal Serafín, starsí brat vizionárky [Koncity](#), prisiel Bob House a pytal sa, ci Joey dal medailku

na môj krk. Odpovedal som mu, **ze** som ho o to neziadal. Bob ma potom zobraľ za rameno k Joemu, ktorý stal v rohu izby a povedal: „Joey, tu je clovek s tym bolavym chrbotom.“ Joey vzdy dzentlmen, okamzite vytiahol medailku, opýtal sa ma, kde bolí a aby som mu tam dal jeho ruku. Nevedel som, co hovorí, ale zdalo sa mi, ze sa modlí. Potom mi povedal, aby som sa modlil a (zakial prikladal medailku) povedal: **„Pamäтай, to závisí od Boha... ja sa za teba môzem iba ak modlit.“** Podakoval som mu. Necítil som vtedy žiadnu zmenu a stracná bolest, ktorou som trpel, tu vzdy bola. Navecerali sme sa a potom sme odišli, aby sme si pobalili kufre, lebo vcas ráno sme mali odísť.

Dve hodiny potom, co sme sa pobalili, instinktívne som siahol po liekoch. Zrazu som si uvedomil, že som nemal vôbec žiadnu bolest v krku, chrbe a sánke. Roky som si necítil takto svoj krk, v skutočnosti som si nemohol rozpomenúť, kedy naposledy som bol takto úplne bez bolesti. Prv nez som isiel do posteľe, pomodlil som sa svoje modlitby, no lieky som nevzal, ale zdalo sa mi, že o polnoci musím vstat a zobrať ich. 0 2:00 som sa zobudil a isiel som na záchod a potom, ked som sedel na posteli, siahol som po liekoch. Ale pockaj,

ziadna bolest. Cítil som sa ohromne! Bol som si isty, že ráno ma bolest "zabije", ale tentoraz som nepotreboval žiadne lieky. Pomodlil som sa ruzenec a dakoval som Panne Márii a Bohu za tých zopár hodín.

Zobudil som sa pondelok skoro ráno a k môjmu úplnému údivu, cítil som sa absolútne ohromne. Dakoval som Bohu a cakal som, že bolest zacne neskôr. Moja manzelka Helena nevedela nic o týchto pre mňa ohromnych niekolkych hodinách. Ked sme nastúpili do autobusa, cakal som na bolest, - ale neprisla.

Bob House, ten ohromne starostlivy Bob, prisiel ku mne, ked sme nastupovali do autobusa a dokonca prv nez vedel, co sa mi stalo, dal mi svoju medailku, ktorá bola presnou kopiou Joeyho a povedal mi, aby som ju denne uzíval. Veme to robím a ustavicne siju podržujem.

Ked autobus isiel na letisko do Santander, uvedomil som si, že by to bolo nepekné odo mňa nepovedať

Joeymu a ostatnym zo skupiny o tychto ohromnych hodinach, ktoré som práve zakúsil. Osem hodín bez bolesti bolo pre mna proste fenomenálne a tak som kazdému v autobuse povedal o momentálnom stave môjho zdravia.

Celú cestu som ocakával, ze ma bolest zasiahne, ale nestalo sa. Nasi noví priatelia k nám prichádzali a pytali sa: „Si este vzdy v poriadku?“ „Áno/6 znela moja odpoved.

Helena aja sme zmeskali prípojny let do Ontária z Kenedyho letiska v New Yorku a museli sme dalej cakat v uz i tak vycerpávajúcim dni. Ked sme neskoro vecer docetovali domov, bola zima a prsalо, druh pocasia, ktorý ma obyčajne drzal doma. Moji spolupracovníci boli na druhý den prekvapení, kde som prispiel do práce. Pocasie bolo strasné a oni vedeli, že normálne nie som schopný pracovať v takéto dni. Videli moju tvár, poculi ma hovorit, videli moju energiu a ako som krácal. Nemohli z toho vyjst. Co sa vlastne stalo Michalovi?

NOVÁ PÔZICKA NA ZIVOT

Prakticky vsetci moji pacienti boli od toho casu udivení nad velkou zmenou, ktorá sa so mnou stala. Bol som ako starý doktor Miso pred nehodou. Zartoval som, bol som stastný, ziaril som. Odvtedy ma pocasie neovplyvňuje a Helena sa stazuje, že stratila svoj krácajúci barometer. Energia? Mámej dokonca príliš vela aj pre mojich zamestnancov, ktorých som odvtedy dokázal unavítiť každý deň. Vzdy rozprávam o udalosti z Garabandálu. Jedna moja asistentka raz povedala svojej matke: „Michal je taky radostný, že to nemôžem zniest!“ Vidíte, nepoznala ma pred haváriou. A opäť môžem svihat tymi golfovymi palicami, tahat tazky vozík, dvíhať tazké váhy a robit vsetko to, co som nemohol robiť počas ôsmych rokov. Je to ohromné.

Helena aja sme odvtedy dali množstvo príhovorov o Garabandále a budeme to robiť dovtedy, dokedy sme schopní to robiť. Dakujem vsetkym tým, ktorí sú kvôli mne stastní, a ak Boží plán je, aby sa mi bolest vrátila hoci aj v tejto minúte, nebudte pre to smutní. Dostal som jeden z najväčších darov, aky kto môže dostat. Cítil som sa veľmi stastný po tých párr hodinách a teraz po siedmych mesiacoch si človek môže predstaviť, za akého stastného sa pokladám. (doplňok: Teraz je to už vyše päť rokov bez bolestí.)

Následkom tohto necakaného daru sa život mojej rodiny, priateľov a pacientov zmenil k lepsiemu, nespomínajúc mnogých iných, ktorí ma videli trpieť roky. Helena aj ja sa modlíme, aby aj oni boli odmenení a aby sme vsetei mohli byť skoro svedkami veľkého Zázraku.

Dodnes sa pytám, prečo sa to stalo mne? Nemám ziadnej odpovede. Len Boh vie, ako dlho to bude trvať. Aleja mu každý deň dakujem za ohromné pozehnanie, ktoré mi udelil. ***

